

Συνοπτική Παρουσίαση του Προγράμματος "ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ" 2021-2027 (1^η επίσημη υποβολή, Οκτώβριος 2021)

Χριστίνα Δρίτσα

Αναπληρώτρια Συντονίστρια της ΟΣΠ

Προϊσταμένη Μονάδας Α'

ΕΥΔ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Το Πλαίσιο Σχεδιασμού (1/2)

Το Πρόγραμμα "ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ" 2021-2027 διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

➤ Τους στόχους της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ για την Περίοδο 2021-2027

- ✓ **Στόχος Πολιτικής (ΣΠ) 2:** «Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων»
 - ❑ Ε.Σ. 2 viii για την προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα»

- ✓ **Στόχος Πολιτικής (ΣΠ) 3:** «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων»
 - ❑ Ε.Σ. 3 i «Ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ»

 - ❑ Ε.Σ. 3 ii «Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και στη διασυννοριακή κινητικότητα».

Το Πλαίσιο Σχεδιασμού (2/2)

Το Πρόγραμμα "ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ" 2021-2027 διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

➤ Τα Εθνικά Στρατηγικά κείμενα για τον Τομέα Μεταφορών

- ✓ το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την Περιφερειακή εξειδίκευση του,
- ✓ την Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο,
- ✓ το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021 - 2027.

Κατά την υλοποίησή του θα αξιοποιηθούν, όπου απαιτείται, τα υπό εκπόνηση:

- ✓ Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Οδική Ασφάλεια,
- ✓ Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics,
- ✓ Εθνική Λιμενική Πολιτική 2020-2030.

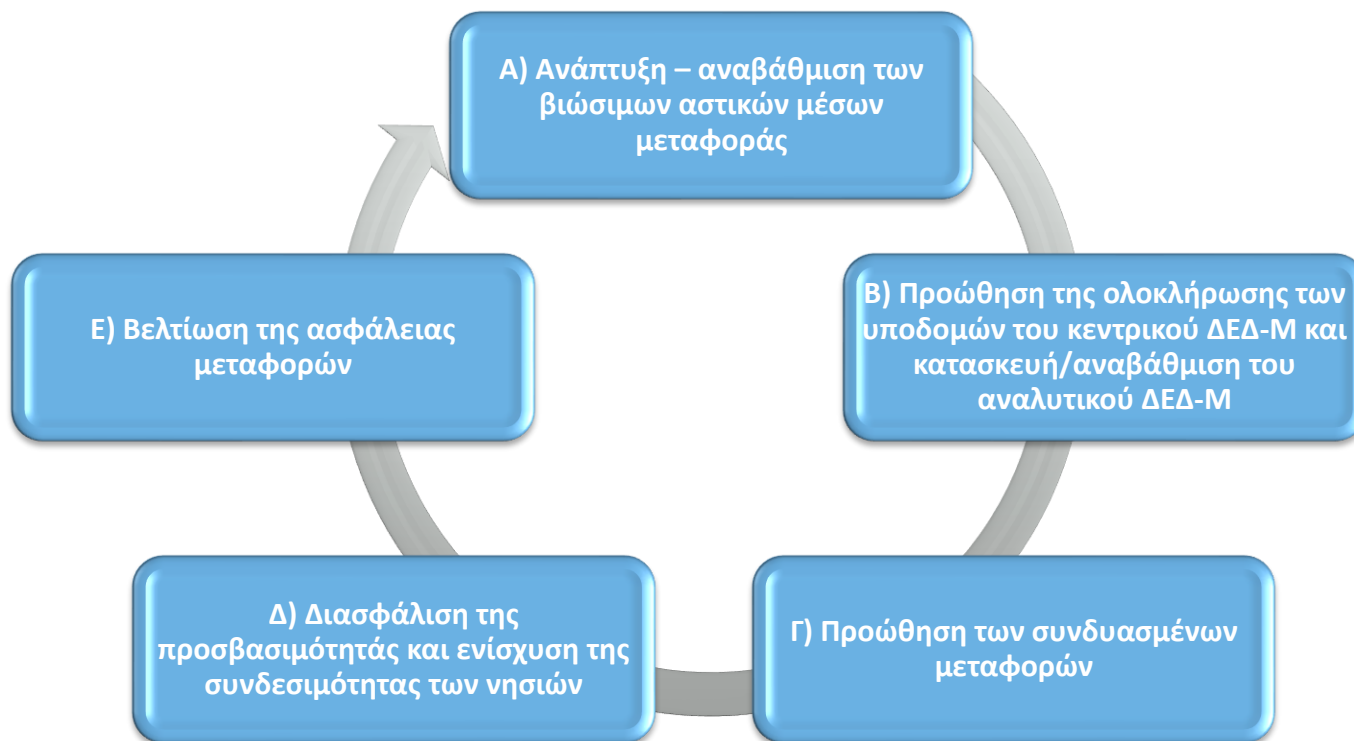
Προκλήσεις του Τομέα Μεταφορών – Στρατηγικοί στόχοι ΕΣΣΜ

Σύμφωνα με το ΕΣΣΜ επιδιώκεται η συγχρηματοδότηση έργων που εξυπηρετούν την:

1. **Οικονομική Ανάπτυξη και Αποδοτικότητα στην ανάπτυξη και λειτουργία του συστήματος Μεταφορών**, σε Περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο, όπως εκτιμώνται μέσω του χρόνου μετακίνησης, της αξιοπιστίας και της οικονομικής αποδοτικότητας,
2. **Ενίσχυση της Συνδεσιμότητας των Μεταφορών**, η οποία περιλαμβάνει τη συνδεσιμότητα με τα νησιά και μεταξύ συμπληρωματικών μέσων μεταφοράς, τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων, την εδαφική συνοχή και τη διασυνοριακή σύνδεση με χώρες εντός και εκτός ΕΕ,
3. **Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα Μεταφορών**,
4. **Παροχή Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Ένταξης** σε σχέση με την απασχόληση, την εκπαίδευση και τις κοινωνικές υπηρεσίες για τον πληθυσμό,
5. **Διατήρηση Ασφάλειας και Προστασίας του συστήματος Μεταφορών**.

Οι Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος

Διαθέσιμοι πόροι του Προγράμματος

Η συνολική Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνη (ΣΔΔ) του Προγράμματος
ανέρχεται σε **2.224,0 εκ. €**

- με Κοινοτική Συνδρομή (ΕΣ) από τα ΕΔΕΤ **1.854,3 εκ. €**
 - ✓ Ταμείο Συνοχής 1.289,6 εκ. €
 - ✓ ΕΤΠΑ (ΛΑΠ & ΜΕΤ) 564,4 εκ. €

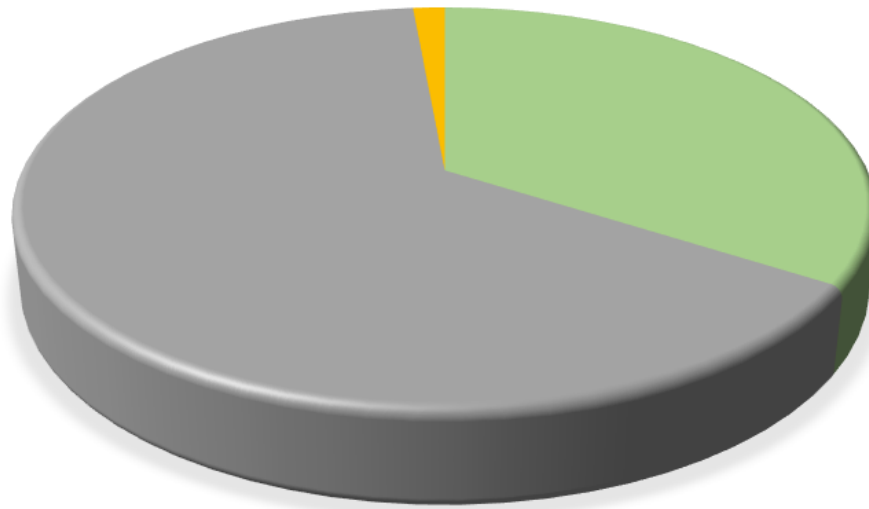
- και Εθνική Συμμετοχή (ΕΣ) **369,7 εκ. €**

Διαθέσιμοι πόροι ανά Στόχο Πολιτικής (ΣΔΔ)

Τεχνική Βοήθεια
32 εκ€

ΣΠ 2: Μία πιο πράσινη Ευρώπη
757,9 εκ €

ΣΠ 3: Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη
1.434,4 εκ €

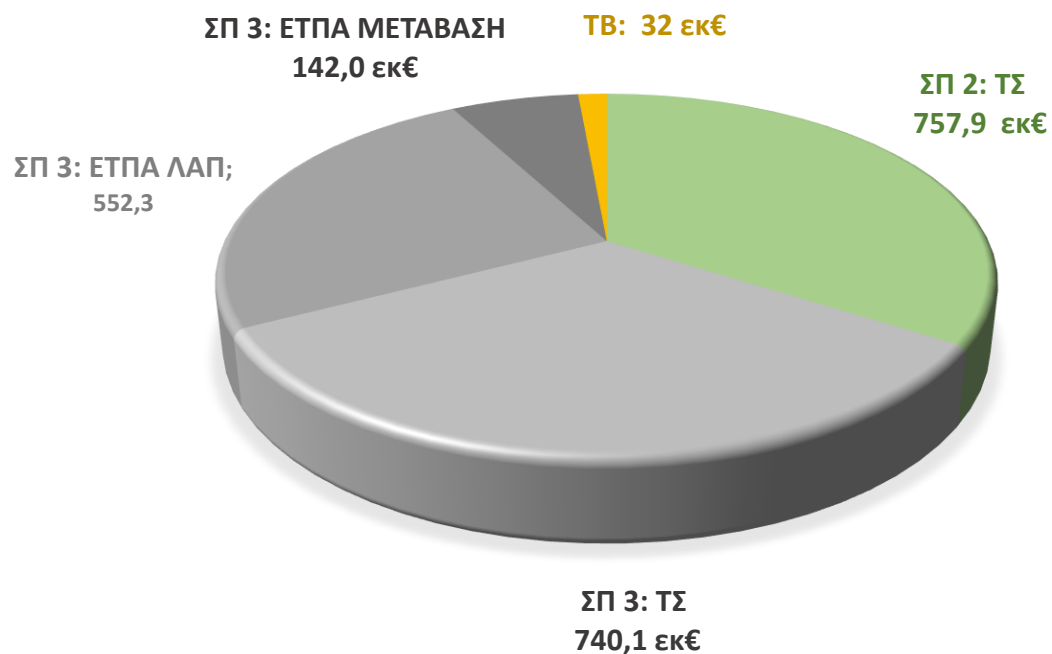
Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαθέσιμοι πόροι του Προγράμματος ανά Ταμείο (ΣΔΔ)

Παραδοχές κατάρτισης του Προγράμματος (1/2)

- **Προτεραιότητα στις Πράσινες Μεταφορές** στις οποίες διατίθεται το **50%** των πόρων του Προγράμματος
- **Υποστήριξη της «στροφής» της χώρας σε μεταφορές μηδενικών ρύπων** και σε ηλεκτροκινούμενες Δημόσιες Συγκοινωνίες με :
 - ✓ ανάπτυξη νέων γραμμών Μετρό σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη
 - ✓ ανανέωση του στόλου των ηλεκτρικών λεωφορείων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, σε συνέργεια με το RRF
- **Εκμοντερνισμός και βελτίωση των δημοσίων συγκοινωνιών**
- **Ενίσχυση των προαστιακών σιδηροδρομικών συνδέσεων**
- **Ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού κεντρικού ΔΕΔ-Μ με συστήματα**, σε συνέργεια με το CEF II.

Παραδοχές κατάρτισης του Προγράμματος (2/2)

- **Υποστήριξη της πολυτροπικότητας**, με έμφαση στις σιδηροδρομικές και οδικές συνδέσεις με λιμάνια και αεροδρόμια.
- **Ολοκλήρωση κρίσιμων ελλειπόντων τμημάτων του κεντρικού και αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ**
- **Ενσωμάτωση της Περιφερειακής διάστασης**
- **Στόχευση στην οδική και θαλάσσια διασύνδεση των Περιφερειών**
- **Διασφάλιση της ενδονησιωτικής συνδεσιμότητας** με κριτήριο την κοινωνική συνοχή
- **Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων ασφάλειας μεταφορών** σε συνέργεια με τα ΠΕΠ

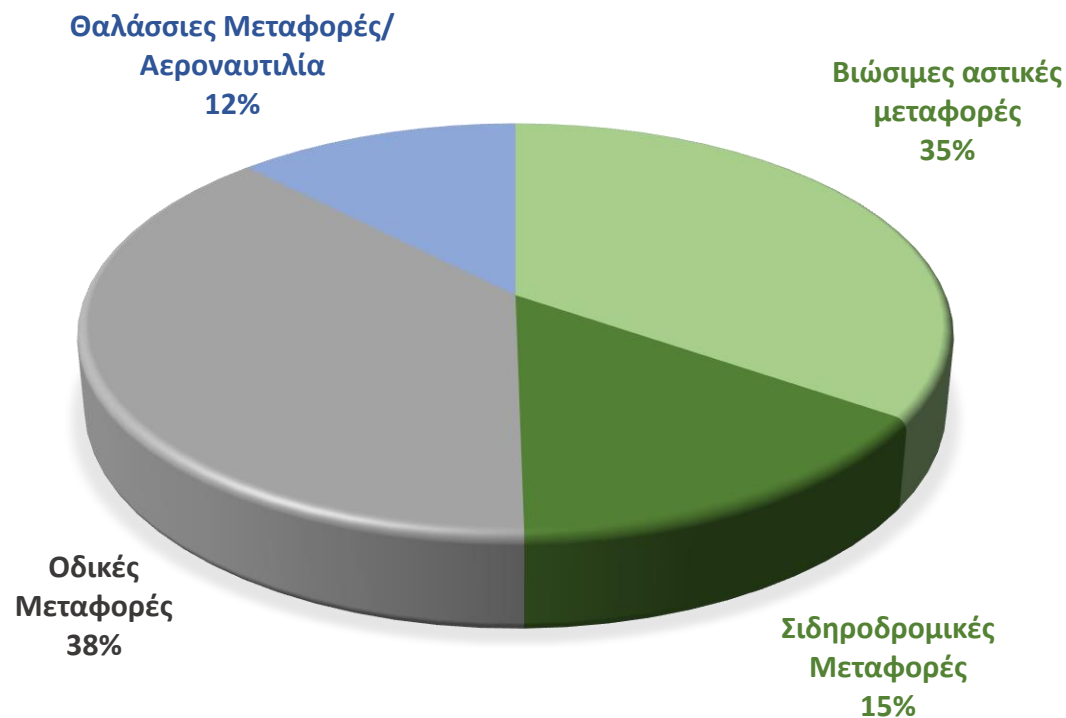

Δομή του Προγράμματος

Ποσά σε εκατ. €

Στόχος Πολιτικής	Προτεραιότητα	Ταμείο	Κοινοτική Συνδρομή	Συγχρηματοδ/νη Δημόσια Δαπάνη
ΣΠ2	01 Βιώσιμες αστικές μεταφορές	ΤΣ	644,23	757,92
	02 Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου	ΕΤΠΑ	74,04	87,10
ΣΠ3	03 Ολοκλήρωση / αναβάθμιση κεντρικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ	ΤΣ	185,88	218,68
	04 Κατασκευή κρίσιμων ελλειπόντων τμημάτων οδικού ΔΕΔ-Μ	ΤΣ	367,63	432,50
	05 Κατασκευή / Αναβάθμιση περιφερειακών τμημάτων αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ και συνδέσεων - Οδική ασφάλεια	ΕΤΠΑ	292,09	364,53
	06 Πολυτροπικές συνδέσεις μεταφορών	ΕΤΠΑ	52,41	61,66
	07 Συνδεσιμότητα και προσβασιμότητα των νησιών	ΕΤΠΑ	136,10	181,00
	08 Συστήματα ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας	ΤΣ	75,57	88,91
ΤΒ	09 Τεχνική Βοήθεια (ΤΣ)	ΤΣ	16,32	19,21
	10 Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ	10,06	12,59
		ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ	564,70	706,88
		ΣΥΝΟΛΟ ΤΣ	1.289,63	1.517,21
		ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	1.854,33	2.224,09

Τομείς του Προγράμματος

Βιώσιμες Αστικές Μεταφορές

Επιλογές Πολιτικής/Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα 01 - Ταμείο Συνοχής

Περαιτέρω ανάπτυξη των φιλοπεριβαλλοντικών μέσων αστικής μεταφοράς στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) προς εξυπηρέτηση σημαντικού μέρους του εξυπηρετούμενου πληθυσμού, όπως:

- Ανάπτυξη νέας Γραμμής 4 του Μετρό Αθήνας
- Επεκτάσεις των γραμμών του Μετρό Αθήνας και Θεσσαλονίκης
- Ολοκλήρωση της ανανέωσης του στόλου των λεωφορείων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη με ηλεκτροκίνητα οχήματα. (Παρεμβάσεις σε συνέργεια με το RRF)

Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

- Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης (RRF),
- Περιφερειακά Προγράμματα,
- Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

Διαθέσιμοι πόροι: 757,92 εκ € ΣΔΔ

Σιδηροδρομικές Μεταφορές

Επιλογές Πολιτικής/Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα 02 - ΕΤΠΑ

- Αναβάθμιση / αξιοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου για την χρήση του ως υπεραστικού / προαστιακού δικτύου σε περιφερειακό επίπεδο.

Προτεραιότητα 03 – ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ολοκλήρωση του κεντρικού (core) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π, ως βασικού, αξιόπιστου, σύγχρονου και διαλειτουργικού δικτύου του εθνικού συστήματος μεταφορών

Προτεραιότητα 06 - ΕΤΠΑ

- Ολοκλήρωση / αναβάθμιση συνδέσεων του σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με επιλεγμένα λιμάνια, και αεροδρόμια της ηπειρωτικής χώρας.

Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

Μηχανισμός «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη» (Connecting Europe Facility – CEF) που εξυπηρετεί την ανάπτυξη του TEN-T δικτύου και τις συνδέσεις προς αυτό, με έμφαση σε ώριμα φιλο-περιβαλλοντικά σιδηροδρομικά έργα υποδομών

Διαθέσιμοι πόροι: 332,24 εκ € ΣΔΔ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οδικές Μεταφορές

Επιλογές Πολιτικής/Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα 04 - ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Κατασκευή / ολοκλήρωση επιλεγμένων σημαντικών τμημάτων του οδικού ΔΕΔ-Μ που ενισχύουν τη «συνεκτικότητα» του ΔΕΔ-Μ, όπως:
 - ✓ Ο ΒΟΑΚ στο τμήμα Χανιά – Χερσόνησος
 - ✓ Ο αυτοκινητόδρομος Πάτρα – Πύργος (phasing)
 - ✓ Το τμήμα του κεντρικού ΔΟΔ «Ιωάννινα- Κακαβιά»

Προτεραιότητα 05 – ΕΤΠΑ

- Κατασκευή / Αναβάθμιση επιλεγμένων περιφερειακών τμημάτων του αναλυτικού ΔΟΔ, όπως η Παράκαμψη Χαλκίδας.
- Συνδέσεις του περιφερειακού οδικού δικτύου με τα ΔΕΔ-Μ.
- Αναβάθμιση αστικών συνδέσεων με το ΔΟΔ, όπως η Λεωφόρος Κύμης.
- Εστιασμένες παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας σε περιφερειακούς οδικούς άξονες.

Προτεραιότητα 06 - ΕΤΠΑ

- Συνδέσεις του οδικού ΔΕΔ-Μ με επιλεγμένα λιμάνια και αεροδρόμια της ηπειρωτικής χώρας.

Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

- Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης (RRF),
- Περιφερειακά Προγράμματα,
- Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης
- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (INTERREG)

Διαθέσιμοι πόροι: 832,23 εκ € ΣΔΔ

Θαλάσσιες Μεταφορές/ Αεροναυτιλία

Επιλογές Πολιτικής/Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα 07 – ΕΤΠΑ

- Αναβάθμιση των υποδομών σε επιλεγμένα λιμάνια, κυρίως εκτός ΔΕΔ-Μ, για τη διασφάλιση της συνδεσιμότητας των νησιών.
- Ενίσχυση των άγονων ακτοπλοϊκών συνδέσεων, μέσω συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας

Προτεραιότητα 08 - Ταμείο Συνοχής

Παρεμβάσεις που εξυπηρετούν όλη την επικράτεια:

- Εγκατάσταση ή βελτίωση συστημάτων διαχείρισης της θαλάσσιας κυκλοφορίας και συστημάτων / μέσων έρευνας και διάσωσης.
- Συμμόρφωση λιμένων με διεθνείς συμβάσεις /πρότυπα ασφάλειας. Αξιοποίηση συστημάτων ΤΠΕ στην εφαρμοζόμενη λιμενική πολιτική.
- Προμήθεια/ εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας και επικοινωνιακών συστημάτων για ικανοποίηση των απαιτήσεων του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού.

Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

- Περιφερειακά Προγράμματα.

Διαθέσιμοι πόροι: 269,91 εκ € ΣΔΔ

Τεχνική Βοήθεια

Επιλογές Πολιτικής/Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα 09 - Ταμείο Συνοχής

- Δράσεις Τεχνικής Βοήθειας για την υλοποίηση του Προγράμματος και την υποστήριξη των δικαιούχων

Προτεραιότητα 10 - ΕΤΠΑ

- Δράσεις Τεχνικής Βοήθειας για την υλοποίηση του Προγράμματος και την υποστήριξη των δικαιούχων

Συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

ΕΠ Τεχνικής Βοήθειας (έμφαση σε capacity building δικαιούχων)

Διαθέσιμοι πόροι: 31,80 εκ € ΣΔΔ

Δεσμεύσεις για Τμηματοποιημένα έργα

Τομέας	Διαθέσιμη ΣΔΔ	Τμηματοποιημένα έργα (%)
Βιώσιμες αστικές μεταφορές	757,92	7,6%
Σιδηροδρομικές Μεταφορές	332,24	72,2%
Οδικές Μεταφορές	832,23	23,6%
Θαλάσσιες Μεταφορές/ Αεροναυτιλία	269,91	5,9%
Τεχνική Βοήθεια	31,80	
Σύνολο Προγράμματος	2.224,09	22,9%

Έργα Στρατηγικής Σημασίας

Έργο	Συνολικό κόστος έργου (εκ €)	Έναρξη	Ολοκλήρωση
Γραμμής 4 του Μετρό Αθήνας στο τμήμα Άλσος Βεΐκου – Γουδή	1.475	2021	2029
Αναβάθμιση/αναδιάρθρωση δικτύου και ανάπτυξη στόλων λεωφορείων μηδενικών εκπομπών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη (2η φάση)	200	2023	2025
Κατασκευή Νέας Διπλής Σιδηρ. Γραμμής ΑΘΗΝΑΣ (ΣΚΑ) - ΠΑΤΡΑΣ στο τμήμα ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ - ΡΙΟ (Επιδομή, Ηλεκτροκίνηση, Σηματοδότηση/ETCS, Σταθμοί και Στάσεις)	145	2022	2026
Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΒΟΑΚ): τμήμα ΧΑΝΙΑ-ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ	1.605	2024	2029
Επέκταση, Αναβάθμιση και Εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος VTMIS (Vessel Traffic Management Information System)	40	2023	2026

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Η επιδιωκόμενη ενίσχυση της ελκυστικότητας των **φιλοπεριβαλλοντικών αστικών δημόσιων μέσων μεταφοράς και η προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας** θα συμβάλλει στην μείωση των εκπομπών αέριων του θερμοκηπίου από τη μεταφορική δραστηριότητα και στην παράλληλη αύξηση της χρήσης των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών

Στις σιδηροδρομικές μεταφορές επιδιώκεται (σε συνέργεια με το CEF II) (α) μείωση του χρόνου μετακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, (β) αύξηση του αριθμού των επιβατών, (γ) αύξηση των εμπορευματικών μεταφορών. Συνολικά, αναμένεται αύξηση του μεριδίου των σιδηροδρομικών μεταφορών με αντίστοιχη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

Οι παρεμβάσεις επί του οδικού δικτύου αναμένεται να (α) μειώσουν το χρόνο μετακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων (β) αυξήσουν την κινητικότητα ανθρώπων και αγαθών, (γ) βελτιώσουν τη διασυννοριακή κινητικότητα, (δ) βελτιώσουν την προσβασιμότητα, (ε) συμβάλλουν στην αποσυμφόρηση των αστικών περιοχών

Στις θαλάσσιες μεταφορές, επιδιώκεται η βελτίωση της ενδονησιωτικής διασύνδεσης και της διασύνδεσης των νησιωτικών περιφερειών με την ηπειρωτική χώρα, προκειμένου να διατηρηθεί η εδαφική συνοχή σε αυτές και να δημιουργηθούν προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Γενικά επιδιώκεται η αύξηση των επιπέδων ασφαλείας και συμμόρφωση με διεθνή και εθνικά πρότυπα σε όλο το σύστημα των μεταφορικών υπηρεσιών

